

Nieuwsbrief Dierenkliniek Europawijk Haarlem

Dit is de november nieuwsbrief van de Dierenkliniek Europawijk.

Geachte klant,

We hebben natuurlijk ons best gedaan om leuke weetjes en nuttige informatie voor u te verzamelen. Heeft u ook een leuke mededeling, een algemene vraag of een nieuwtje om te delen? Dat vinden wij altijd leuk om te horen, dus vertel het ons door deze mail te beantwoorden en wie weet komt het in de volgende editie!

Bent u ook nieuwsgierig geworden naar de vorige nieuwsbrieven? Klik dan op de volgende link <http://dierenarts-haarlem.nl/Page9B.html>

Alvast veel leesplezier toegewenst!

Inhoud van deze nieuwsbrief

Column van Lex Ros	1
Uit de praktijk.....	3
Vermist.....	3
Zelf gemaakte drink/voerbakhouder op hoogte	3
Ontstoken anaalklieren	3
Hond uit Rotterdam gekloond in Zuid-Korea ..	5
Stier Herman, de 1 ^e kloon	7
Voor u gelezen	8
Geit wordt opgevoed als hond.....	8
WNF: 'Aantallen wilde dieren wereldwijd drastisch afgenomen'.....	8

Groot EU-project om bedreigde patrijs te redden	9
Nieuwe entkaartjes	10
Acties en nieuwe producten	10
Winterjassen	10
Speelgoed.....	10
841 artikelen	10
Simparica anti teek en anti vlooien PIL.....	10
Chipprijs.....	11

Column van Lex Ros

Sinds een aantal maanden zijn we als dierenarts - praktijk betrokken bij het vogelziekenhuis Haarlem.

We zijn blij met deze samenwerking, vooral om op deze manier op een niet commerciële basis iets te kunnen betekenen voor gevonden vogels die ziek zijn en in het ziekenhuis een goede kans hebben om weer zodanig op te knappen dat ze weer in het wild uitgezet kunnen worden.

Kent u het vogelziekenhuis niet?

Het bevindt zich op de Vergierdeweg in Haarlem Noord en voor meer informatie kunt u uiteraard de website raadplegen:

<http://www.vogelhospital.nl/>

Er zijn zeer betrokken medewerkers en een heleboel vrijwilligers.

Er is echter altijd meer nodig! Mocht u dus mensen kennen die eventueel in hun vrije tijd met een zekere regelmaat willen helpen met het voeren en

Nieuwsbrief Dierenkliniek Europawijk Haarlem

schoonmaken dan kunt u contact opnemen met het vogelziekenhuis.

Ook wij krijgen daardoor natuurlijk een gevarieerd aanbod aan patiëntjes. Hier ziet u een foto van deze prachtige jonge zwaan die zich echt geweldig makkelijk liet behandelen.

Er moest een röntgenfoto gemaakt worden. De zwaan had moeite om zichzelf overeind te houden en we dachten dus aan een traumatische gebeurtenis met mogelijk een breuk ergens in het lichaam vanwege het omvallen.

Hieronder ziet u de foto van de zwaan:

Het Vogelhospitaal ontvangt geen subsidie, maar vangt wel jaarlijks meer dan 3.500 wilde vogels op. Ze verkeren in nood en hebben medische zorg, rust, goed voedsel en veilig onderdak nodig. Omdat ze geen subsidie ontvangen zijn ze afhankelijk van donaties.

Het Vogelhospitaal biedt directe hulp bij:

- strenge winters (voederacties)
- olielozingen
- verwondingen (verkeer, geweld en huisdieren)
- ziekten, zoals botulisme (bij watervogels)
- jonge vogels, bijv. uit een nest gevallen of verlaten

Wil jij ze helpen? Iedere bijdrage is welkom. Met de donaties kan het Vogelhospitaal de vogels voorzien van voedsel en medicijnen en investeren in onderzoek en materialen, waardoor de vogels die bij het Vogelhospitaal binnen komen optimaal kunnen revalideren.

<http://www.vogelhospitaal.nl/help-mee/doneren/>

Het Vogelhospitaal is ook hard op zoek naar het volgende:

- Kruiwagens, schoppen en buitenbezems
- Vogel- en natuurboeken voor de bibliotheek
- Vrijwillig(st)ers om opgeleid te worden tot vogelverzorg(st)er
- Vrijwillig(st)ers om binnenkort te flyeren voor een speciale fondsenwerfactie

- Vrijwillig(st)ers om eind augustus te collecteren
- Vrijwillig(st)ers om allerlei ander kluswerk te doen

Kun je ze helpen aan 1 van bovenstaande items of diensten, of wil je meer informatie, neem dan contact op met het beheer of e-mail naar: beheerder@vogelhospital.nl

Uit de praktijk

Vermist

Vermist
sinds 22 oktober
Langharige lapjeskat
met pluimstaart

Kleuren: oranje, zwart en wit
Weet u meer?
Laat het ons alstublieft weten
Tel. 023-5362298
Professor Eijkmanlaan 72

Zelf gemaakte drink/voerbakhouder op hoogte

Bent u die wiebelende drinkbak/voerbak standaard ook zat.

Nou ik wel, dus ik heb maar wat resthout bij elkaar gezocht en deze voer en drinkbak houder in elkaar getimmerd.

We gaan hem nog oppimpen dus binnenkort krijgt u het eindresultaat te zien.

Ontstoken anaalklieren

Wat zijn anaalklieren?

Anaalklieren zijn twee kleine zakjes die in de sluitspier van de anus liggen. De term anaalklieren is

feitelijk onjuist, beter is te spreken van anaalzakken. De inhoud van de zakjes bestaat uit een sterk ruikende vloeistof of pasta. De zakjes liggen ten opzichte van de anus "op 4 en op 8 uur" en hebben elk via een smalle buisje een uitgang in de anus. Bij de voorouders van de hond had deze vloeistof uit de anaalzakjes een functie bij de territorium afbakening.

Normaal gesproken wordt de inhoud van de anaalzakjes regelmatig gelegegd door passerende ontlasting. Ook bij acute paniek willen honden de anaalklierinhoud nog wel eens laten gaan. Een geur die niet te missen is!

Sondering van de anaalklier op de praktijk

Anaalklieren kunnen overvuld raken indien ze niet regelmatig automatisch gelegegd worden. Materiaal dat zich in de buisjes ophoopt kan indrogen waardoor de anaalzakken helemaal niet meer gelegegd kunnen worden. Diarree en/of te zachte ontlasting is een belangrijke oorzaak van overvulde anaalklieren. Door te slappe ontlasting komt er te weinig druk op de anaalzakken waardoor deze niet meer gelegegd worden.

Indien de anaalzakjes scheuren komt de inhoud in het omliggende weefsel terecht met een ontsteking tot gevolg. We spreken dan van een anaalklierontsteking. De ontsteking zoekt de gemakkelijkste weg naar buiten. Dat is zichtbaar door een bult onder de anus. Deze bult kan zelfs

open springen waardoor er pus en anaalzakinhoud vlak onder de anus naar buiten komt.

- Overvulde anaalklieren veroorzaken jeuk aan de anus van de hond. Dit uit zich in het zogenaamde sleetje rijden en/of likken en bijten aan de anus.
- Bij een doorgebroken anaalklierontsteking is gezegd een open wondje onder de anus te zien (en te ruiken!).
- Overvulde anaalzakken zijn gemakkelijk te diagnosticeren door rectale palpatie. De geoefende eigenaar zal van buitenaf ook al overvulde anaalzakken kunnen voelen.

Sommige honden hebben slechts een enkele keer last van overvulde anaalklieren. De overvulde anaalzakken kunnen dan met de hand leeg geknepen worden. Bij ontstoken anaalklieren zullen we in ieder geval antibiotica meegeven (kuur afmaken!). In geval van een anaalklierabsces zal het absces, al dan niet onder narcose, gespoeld moeten worden.

Wanneer de anaalklierproblemen regelmatig terugkeren is dat erg vervelend voor de hond. De anaalzakken spoelen kan dan de oplossing zijn. Met een dunne canule wordt dan de overvulde anaalzak

met een reinigende vloeistof schoongespoeld. De anaalzakinhoud kan daarna weer gemakkelijker de afvoerende buisjes passeren. Na het spoelen wordt vaak nog een antibioticazalf in de anaalzak achtergelaten.

Het is belangrijk om een eventuele achterliggende oorzaak van overvulling op te sporen en te behandelen. Heeft een hond te slappe ontlasting, dan is het belangrijk om een kwalitatief goed en vezelrijk voer te gaan geven. Zoals gezegd is stevige ontlasting een belangrijke voorwaarde voor een juiste leging van de anaalzakken.

In het uiterste geval is kan het verstandig zijn om de anaalklieren operatief te laten verwijderen zodat de hond definitief van de problemen af is.

Verwijderen van de anaalzakjes op de praktijk

Preventief kan een vezelrijke voeding bijdragen aan het "gezond" houden van de anaalklieren. Door de vezels wordt de ontlasting wat harder en neemt bij het ontlasten dan de vloeistof uit de anaalklieren makkelijker mee naar buiten.

Het is overigens niet aan te raden om thuis preventief de anaalzakken leeg te knippen, omdat juist door dit leegknippen de productie van het anaalklier-secretum gestimuleerd kan worden. Zo kan een rustige anaalzak geïrriteerd en ontstoken

raken, waardoor u juist problemen in de hand werkt.

Hond uit Rotterdam gekloond in Zuid-Korea

"Je krijgt een kopie. Dat lijkt wel op het origineel, maar het is het niet", zegt Hans van Spanje van dierenkliniek Vossegat in Utrecht.

De dierenarts reageert op een nieuw BNN-programma, waarvoor een Nederlandse hond in Zuid-Korea is gekloond.

In Klonen: Wens of Waanzin? zocht BNN naar hondeneigenaren die hun honden willen laten klonen. Uit tientallen aanmeldingen koos de redactie voor een Rotterdams stel met een 12-jaar oude bulldog Joep, die inmiddels is overleden. De eigenaren zijn tevreden met kloon Pipo en verbaasd over het gedrag en karakter dat op veel punten overeenkomt met dat van hun oude hond.

Maar Pipo is niet de oude Joep, zegt Van Spanje. Volgens hem is het niet mogelijk om het karakter van de hond te kopiëren, iets wat BNN ook zegt. "Het karakter bestaat uit twee delen: er zijn erfelijke eigenschappen, maar ook eigenschappen die worden gevormd na de geboorte door situaties die

hij in zijn omgeving meemaakt. Dat samen vormt het uiteindelijke diertje.”

De Rotterdamse bulldog is gekloond in Zuid-Korea bij het bedrijf Sooam Biotech. Pipo is niet de eerste kloon van het bedrijf; honderden gingen hem voor. Een daarvan is de hond van een Brits koppel, dat daarmee eind vorig jaar het nieuws haalde.

Hoe dat klonen in zijn werk gaat, valt te lezen op de website van het bedrijf:

<http://en.sooam.com/main.html>

: “Op dit moment kan klonen alleen met levende cellen, dat wil zeggen cellen van levende honden of van honden die maximaal vijf dagen overleden zijn.” Mits de hond in de koelkast is bewaard, zegt Sooam.

De eigenaar moet materiaal naar het Zuid-Koreaanse lab sturen, waaruit wetenschappers DNA kunnen destilleren. Dat wordt vervolgens in een ‘lege’ hondeneicel gestopt die wordt ingebracht bij een draagmoeder. Twee maanden later volgt de gekloonde puppy, aldus Sooam.

Sooam Biotech is niet onomstreden; rond een van de hoofdonderzoekers van het lab, Woo-Suk Hwang, is een hoop te doen geweest. In 2004 leidde hij een onderzoeksgroep van de universiteit van Seoul, die claimde een menselijke embryo te hebben gekloond. Maar een onafhankelijk wetenschappelijk comité nam de claim nog eens onder de loep, en kon geen bewijs vinden.

In 2006 werd de claim verworpen, wat het einde betekende van zijn carrière aan de universiteit. Daarna startte hij zijn eigen onderzoeksinstituut.

Het klonen van honden volgt op een reeks van wetenschappelijke experimenten van de afgelopen decennia. Zo kwam in 1996 in Groot-Brittannië het eerste gekloonde schaap Dolly ter wereld, dat voortkwam uit een experiment van de Universiteit van Edinburgh. Begin 2003 liet een dierenarts Dolly inslapen vanwege een longontsteking.

Een ander experiment dat veel stof deed opwaaien was de gekloonde Nederlandse stier Herman, die eind 1990 het levenslicht zag. Zijn komst ging niet vanzelf: hij was de enige stier die voortkwam uit maar liefst 129 embryo's die bij draagmoeders werden ingebracht. In 2004 lieten artsen Herman inslapen.

Een wetenschapper aan het werk bij Sooam Biotech

Klonen blijft onderwerp van discussie, zowel in Nederland als daarbuiten. Zo zijn een aantal partijen in de Tweede Kamer tegen het klonen op bestelling, zoals bij de hond Joep in het BNN-programma is gebeurd. De Nederlandse Federatie Dierenopvang Organisaties spreekt van een bizarre ontwikkeling, vooral omdat de asielen al overvol zitten met niet-gekloonde dieren.

Oh ja, mocht u er toch over denken.... Het prijskaartje is vanaf 100.000 USD (\$).

Stier Herman, de 1^e kloon

De stier Herman (Lelystad, 16 december 1990 – Leiden, 2 april 2004) was de eerste transgene stier ter wereld.

Stier Herman was in 1990 het eerste gekloonde zoogdier ter wereld!

Vóór stier Herman werden 1154 bevruchte eicellen destijds genetisch gemodificeerd. 981 van deze eicellen overleefden de behandeling. Uiteindelijk werden 129 embryo's ingebracht in draagkoeien. Dit resulteerde in 21 zwangerschappen. Vijf van de jongen stierven vlak vóór of vlak na de geboorte. Slechts één dier bleek transgeen te zijn; de stier Herman. Stier Herman werd geboren in Lelystad bij het biotechnologische bedrijf Pharming. Hij is vernoemd naar Herman Ziegeler, een medewerker van het bedrijf, die betrokken was bij de ontwikkeling van het proces van genetische manipulatie, en dus bij de geboorte van de stier. In het DNA van Herman werd een stukje menselijk DNA ingebouwd, waardoor vrouwelijke nakomelingen melk met het

ontstekingsremmende eiwit lactoferrine zouden produceren. Deze melk zou dan kunnen worden gebruikt voor babyvoeding. Na hevige discussies over de ethische kanten van genetische manipulatie werd in 1992 besloten dat de stier zich mocht voortplanten. In totaal kreeg hij 55 nakomelingen, waarvan werd gehoopt dat die melk met de menselijke stof lactoferrine zouden gaan produceren. Hoewel er door zijn dochters wel iets lactoferrine werd geproduceerd, waren de hoeveelheden minimaal, waardoor Herman meer een theoretisch dan een praktisch succes was. In 1996 moest Herman volgens de wettelijke richtlijnen worden gedood, maar na protesten besloot toenmalig minister van Landbouw Jozias van Aartsen dat de stier mocht blijven leven mits hij gecastreerd werd. In 1999 ontstond het plan om Herman tot zijn dood onder te brengen bij natuurhistorisch museum Naturalis in Leiden. Bijna ging dit niet door, omdat Pharming te Polsbroek in de financiële problemen kwam en de kosten van de verzorging van stier Herman niet langer kon betalen. Twee geldschieters kwamen stier Herman echter te hulp en in september 2002 verhuisde hij definitief van Polsbroek naar Naturalis. Niet lang na de verhuizing werd arthrose bij stier Herman geconstateerd. Omdat genezing niet mogelijk bleek te zijn en de stier zichtbaar pijn had, werd op 2 april 2004 besloten hem te laten inslapen. De huid is door Naturalis geconserveerd. De overige stoffelijke resten zijn

vernietigd op grond van wettelijke regelgeving. Met ingang van 17 juli 2006 is Herman opgezet in Naturalis. Als zodanig is hij sinds 2008 in het museum te bekijken.

Opgezette Herman

Voor u gelezen

Geit wordt opgevoed als hond

Het hipste Instagram-model uit Vlaanderen is een geit. Het bokje verloor kort na zijn geboorte zijn moeder en werd daarna geadopteerd door twee grote sint-bernardshonden.

Ze zijn alle drie zoogdieren, gevlekt en aaibaar. En toch is er sprake van adoptie in de huisdierenkniek van het gezin Mattart uit het West-Vlaamse Damme. Hans is een geitje, zijn ouders Julie en Basiel zijn sint-bernardshonden.

'Zeven weken geleden kwam Hans bij ons terecht', zegt Isolde Mattart (23). 'Zijn moeder was plots overleden, en de eigenaar kon haar lammetje niet grootbrengen met de fles. Hij heeft het naar mijn vader gebracht, die dierenarts is. Toen heb ik beslist mij over hem te ontfermen. Ik heb hem Hans gedoopt, naar zijn moeder Griet. En de papfles gegeven, tot de honden het konden overnemen.' Van dag één waren de honden verliefd op Hans, die ze intussen opvoeden als hun eigen puppy. Hans slaapt in een bench, plast in de kattenbak en gaat mee op wandel. 'Hij neemt ook het karakter van de honden over', zegt Isolde. 'Als je hem roept, begint hij te mekkeren en komt hij direct af. Hij laat de kippen ook met rust, omdat de honden er niet naar blaffen.' Daarom deelde ze haar trio op Instagram, goed voor meer dan 10.000 volgers. Zelfs *The New York Post* publiceerde al foto's van het opmerkelijke troepje.

WNF: 'Aantallen wilde dieren wereldwijd drastisch afgenomen'

Nieuwsbrief Dierenkliniek Europawijk Haarlem

Door grootschalig verlies van natuur zijn wilde dierenpopulaties op aarde sinds 1970 gemiddeld met 58% geslonken. De drastische afname is een direct gevolg van menselijke activiteiten. Maar daardoor ligt de oplossing ook binnen handbereik. Ingrijpende keuzes voor een duurzame landbouw die de natuur niet langer schaadt, het consumeren en duurzaam voedsel en de overstap naar groene energie kunnen het tij keren. Dat stelt het Wereld Natuurfonds (WNF) in het Living Planet Report 2016.

Het WNF publiceert het rapport elke twee jaar om de staat van aarde en de mate waarin de mens beslag legt op de natuurlijke rijkdommen in beeld te brengen. In deze elfde editie stelt de natuurorganisatie vast dat de mens de allesbepalende factor op aarde is geworden. Als het wereldwijde natuurverlies in het huidige tempo doorgaat kan de omvang van populaties zoogdieren, vogels, vissen, reptielen en amfibieën in 2020 met gemiddeld 67% zijn afgenomen.

De huidige voedselproductie is een van de grootste bedreigingen van biodiversiteit, stelt het WNF. Zo zijn leefgebieden van dieren veel kleiner geworden door ontbossing voor landbouwgrond. In Zuid-Amerika heeft soja-teelt geleid tot grootschalige vernietiging van bos en savanne. Soja is een hoofdbestanddeel van veevoer en wordt in grote hoeveelheden naar Nederland geëxporteerd als grondstof voor de intensieve veehouderij. In Indonesië wordt regenwoud platgebrand voor palmolieplantages. Palmolie zit in veel van de Nederlandse supermarktproducten: van bakolie tot margarine, van snoepgoed tot kant-en-klaar maaltijden en van wasmiddelen tot shampoo. En in

Nederland is door de intensieve landbouw het aantal weidevogels, zoals de grutto en de veldleeuwerik, tureluur en scholekster hard achteruit gegaan.

Groot EU-project om bedreigde patrijs te redden

geplaatst op 11 okt

In Nederland is 95% van de patrijzen verdwenen als gevolg van schaalvergroting en intensivering van de landbouw. Van de ooit meer dan een miljoen patrijzen zijn er in ons land nog maar zo'n 10.000 broedparen over. Ook in de omringende landen is de patrijs sterk in aantal afgenomen. In Nederland starten Stichting Landschapsbeheer Zeeland,

Het Zeeuwse Landschap, Brabants Landschap en Vogelbescherming Nederland nu met een groot EU-beschermingsproject om de ernstig bedreigde patrijs te redden.

Met een aantal landen is bij de EU een 'Interreg'-aanvraag ingediend voor het grote project PARTRIDGE. Deze week werd bekend dat de aanvraag voor PARTRIDGE is toegekend. Dankzij

de Interreg-subsidie (een Europese regeling, waarbinnen partijen uit meerdere landen samenwerken in projecten op het terrein van ruimtelijke en regionale ontwikkeling) kunnen de komende jaren in Engeland, Schotland, Duitsland, Vlaanderen en Nederland 10 voorbeeldgebieden van minimaal 500 hectare optimaal worden ingericht voor de patrijs. De Nederlandse voorbeeldgebieden komen te liggen in West-Brabant (Land van Heusden en Altena) en op Schouwen-Duiveland in Zeeland.

Veel kortingen en als je de praktijk als ophaalpunt registreert krijg je nog eens extra kortingen.

Speelgoed blijft ook populair! Zelf ook gekocht en prima materialen!

841 artikelen

Nieuwe entkaartjes

ONS NIEUWE KAARTJE

En nog veel meer.....

Acties en nieuwe producten

Na de zomer nu ook:

Winterjassen

Om uw hondje lekker droog te houden als het weer eens regent!

Kijk dan eens op de webwinkel van de praktijk:
https://www.docbooff.nl/assortiment/zoek/?tn_q=winterjassen

Simparica anti teek en anti vlooien PIL

Simparica (sarolaner) is een nieuw middel voor de behandeling van honden tegen vlooien, teken en mijten.

Het heeft een onmiddellijke en aanhoudende vlo- en teken dodende werking gedurende tenminste 5 weken!

Nieuwsbrief Dierenkliniek Europawijk Haarlem

Maandelijks toediening van een tablet op een vast moment in de maand zorgt voor een ononderbroken bescherming tegen vlooien en teken.

Simparica wordt geleverd in doosjes van 3 smakelijke tabletten. Voor elk gewicht van uw hond een aparte verpakking.

Bent u geïnteresseerd in dit product, stuur dan een mail naar dapeuropawijk@dierenarts-haarlem.nl.

Chipprijs

Tot en met december 2016 betaalt u slechts 39,40 Euro voor het chippen van uw huisdier (inclusief administratiekosten).

Met dit apparaatje controleren we de aanwezigheid van de chip. Het is maar een kleine transponder (zie de foto) en geen probleem om in te brengen.